

Začala sa cukrovarnícka kampaň

Cukrovarnícka kampaň znamená, že dva cukrovary pôsobiace na území Slovenska budú počas viac ako 100 dní nepretržite produkovať z cukrovej repy cukor. Ide pritom o logisticky veľmi náročnú činnosť, keď nákladné autá budú privážať cukrovú repu do cukrovarov systémom „just in time“.

Sektor cukru na Slovensku tvoria dva cukrovary – Slovenské cukrovary s.r.o. v Seredi a Považský cukor a.s. v Trenčianskej Teplej spolu s vyše 200 pestovateľmi cukrovej repy, ktorá sa pestuje na výmere 22 500 hektárov. A práve cukrová repa je kľúčom k produkcii cukru, keďže cukor vzniká v jej tele procesom fotosyntézy. Úlohou cukrovarov je extrahovať cukor z repy a očistiť ho tak, aby bol vhodný na konzum.

Sektor cukru na Slovensku plní veľmi dôležitú úlohu pri tvorbe zamestnanosti hlavne na vidieku, pretože priamo aj nepriamo vytvára vyše 3 000 pracovných miest. Ide o jedinú kompletnú a plne funkčnú vertikálu v rámci agropotravinárskeho sektora, ktorá zabezpečuje produkciu suroviny a jej spracovanie až po finalizáciu práve na Slovensku. Slovensko je v produkcii cukru sebestačné na úrovni 120 %, čo významne prispieva k zníženiu záporného salda zahraničného obchodu v rámci agropotravinárskeho sektora. Cukrovary na Slovensku ročne vyprodukujú približne 200 tisíc ton cukru a to všetko zo slovenskej repy. Rovnako finančný prínos cukorného sektora je pre rozpočet Slovenskej republiky nemalý, keďže doň priamo prispieva objemom vyše 42 miliónov eur ročne.

Podpredsedníčka vlády SR a ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Gabriela Matečná začala svoju návštevu na poli cukrovej repy patriacej poľnohospodárskemu podniku Agro Matúškovo. Po prehliadke poľa a oboznámení sa s aktuálnou situáciou po výdatných dažďoch, ktoré postihli hlavne západnú časť Slovenska, bude začiatok kampane komplikovaný pre výrazne obmedzené možnosti vyorávok cukrovej repy. Aj to však patrí ku kampani a poľnohospodári sa budú musieť vyrovnáť s týmto hendikepom.

„Po minulom roku, ktorý bol iba pod úrovňou dlhodobého priemeru, môžeme v tejto sezóne očakávať

len o niečo lepšiu úrodu, ktorá bude vyššia hlavne vďaka rovnomerným zrážkam na začiatku vegetácie. No musíme, žiaľ, konštatovať, že august bol pre repu menej priaznivý, keďže málo pršalo. Nedostatok zrážok v kombinácii s dlhotrvajúcimi vysokými teplotami dali cukrovej repy poriadne zabráť. Očakávame úrodu buliev približne 60 ton z hektára s priemernou cukornatosťou 16 %. Ukazuje sa, že sucho je pre nás v posledných rokoch veľmi limitujúcim faktorom v úrode cukru z hektára.“ hovorí Adrián Šedivý, riaditeľ pre poľnohospodárske operácie a konateľ v seredskom cukrovare.

Jeho slová potvrdil aj Michal Abelovič, predseda Slovenského cukrovarníckeho spolku a zároveň predseda predstavenstva Považského cukru a.s. v Trenčianskej Teplej. „Sucho nie je jediný problém, ktorý nás sužuje. Nepriaznivá je aj situácia na svetovom a európskom trhu, kde sa ceny po ukončení produkčných kvót na cukor výrazne prepadli. Takýto stav trvá už niekoľko mesiacov a dá sa očakávať, že situácia sa nezlepší ešte ďalšie obdobie. Aj preto si ceníme prístup Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktoré sa zodpovedne postavilo za cukorný sektor a podporou mu pomôže prekonať toto neľahké obdobie. Pre zachovanie celého sektora je kľúčové mať dostatok suroviny - cukrovej repy. S pomocou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR sa nám zatiaľ darí udržať záujem pestovateľov o cukrovú repu v konkurencii ostatných poľných plodín“, dodal M. Abelovič.

„Nízke ceny cukru sú spôsobené aj jeho prebytkami na trhu v EÚ. Nadprodukcia cukru v EÚ bola spôsobená navýšením plôch cukrovej repy hlavne v členských štátoch západnej Európy“, hovorí predseda Zväzu pestovateľov cukrovej repy Slovenska, Róbert Kováč. Podľa neho prebieha po zrušení kvót klasická obchodná vojna, ktorú by slovenskí producenti bez podpory vlády nemuseli prežiť.

„Vítam rozhodnutie ministerstva pôdohospodárstva, že zo zelenej nafty bolo podporené pestovanie cukrovej repy, ktorá aj vďaka tomu zostane na Slovensku,“ skonštatoval predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Emil Macho.

Po prehliadke poľa a oboznámení sa s aktuálnou situáciou sa zástupcovia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, Zväzu pestovateľov cukrovej repy, Slovenského cukrovarníckeho spolku a Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory spoločne presunuli do sereďského cukrovaru, kde podpredsedníčka vláda SR G. Matečná slávnostne otvorila cukrovarnícku kampaň 2018/2019.

Zástupcovia rezortného ministerstva, pestovatelia a producenti cukru sa zhodli v tom, že pri

súčasných podmienkach musí Slovensko zachovať zodpovedný a pozitívny prístup k udržaniu vlastnej produkcie cukru na úrovni približne 200 tis. ton a k pestovaniu cukrovej repy minimálne na súčasnej úrovni rozlohy v priemere ročne 22 tis. ha. Dôvodom je potravinová bezpečnosť Slovenska, využitie existujúcich spracovateľských kapacít, diverzifikácia pestovania plodín a v neposlednom rade aj zachovanie cca. 3000 zamestnaneckých miest prevažne vo vidieckych oblastiach, ktoré vertikála priamo aj nepriamo vytvára.

Spoločná poľnohospodárska politika umožňuje poskytovanie viazaných platieb na citlivé komodity, medzi ktoré patrí aj cukrová repa. Nerovnomerné podmienky sa však medzi jednotlivými členskými krajinami vyhrocujú aj v dôsledku rôznych foriem podpôr. Musíme zdôrazniť, že slovenskí pestovatelia cukrovej repy za posledných 10 rokov dosiahli výraznú intenzifikáciu vo forme hektárových úrod a cukornatosti cukrovej repy, čo svedčí o ich odbornosti a snahe.

Predstavitelia Zväzu pestovateľov cukrovej repy Slovenska a Slovenského cukrovarníckeho spolku považujú za nevyhnutné, aby sektoru cukru bola aj naďalej venovaná patričná pozornosť a boli zachované súčasné možnosti podpory minimálne na rovnakej úrovni. MPRV SR preto pripravuje nové systémové opatrenia vedúce k stabilizácii agropotravinárskeho sektora aj v nastavení podmienok novej poľnohospodárskej politiky po roku 2020.

Fotoreportáž: z Diakoviec a zo Serede Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK